

Το επόμενο βήμα του ελληνικού τουρισμού

Του Γιάννη Ρέτσου*

Κάποια χρόνια πριν, όχι στο τόσο μακρινό παρελθόν, δεν ήταν πάρα πολλοί οι άνθρωποι εκτός του κλάδου που πίστευαν ότι ο τουρισμός μπορεί να πρωταγωνιστήσει στην ελληνική οικονομία.

Δυστυχώς, στο δημόσιο διάλογο για μεγάλο διάστημα κυριάρχησαν στερεότυπα και εύκολες αναλύσεις, που ήθελαν τον τουρισμό μια παράπλευρη οικονομική δραστηριότητα, χωρίς βάθος και προοπτική, ή ακόμα χειρότερα καλλιεργούσαν μια νοοτροπία από τη δεκαετία του '80, που έλεγε ότι δε θα πρέπει να γίνουμε “τα γκαρσόνια της Ευρώπης”. Μια συλλογική μομφή δηλαδή, γύρω από τα τουριστικά επαγγέλματα και την ενασχόληση με αυτά. Αντί να επενδύουμε στην τουριστική εκπαίδευση, ενοχοποιούσαμε την εργασία στον τουρισμό!

Όλες αυτές τις ιδεοληπτικές προσεγγίσεις, που ήθελαν να παρουσιάσουν τον τουρισμό ως παρασιτική δραστηριότητα, με τα χρόνια μειώθηκαν. Η πραγματικότητα είναι αμείλικτη και ευτυχώς διέψευσε τους εμπνευστές της απαξίωσης με τον πιο αδιαμφισβήτητο τρόπο. Ο τουρισμός στα χρόνια της κρίσης, όχι μόνο έδειξε τεράστια αντοχή, συγκρατώντας την κατάρρευση των οικονομικών μεγεθών, αλλά αναπτύχθηκε κατά 40% την περίοδο 2012-2016, ενώ άλλοι κλάδοι, όπως για παράδειγμα οι κατασκευές, κατέγραψαν πτώση άνω του 70%. Απέδειξε πως παρόλο που βραχυχρόνια εμφανίζεται ευάλωτος στο πολιτικό περιβάλλον, στις διεθνείς αναταράξεις και στις κοινωνικές συγκρούσεις, μακροπρόθεσμα είναι ανθεκτικός και δυναμικός τομέας ανάπτυξης της χώρας. Η μεγάλη εικόνα

και η εμπειρία των επτά χρόνων της κρίσης το αποδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο. Γι' αυτό το λόγο, ένα από τα καίρια προβλήματα του, είναι η έλλειψη μιας μακροχρόνιας στρατηγικής. Ενός πολυετούς πλάνου που θα μας βγάξει από τη λογική μιας καλής ή κακής χρονιάς και θα μας τοποθετεί στις “ώριμες” τουριστικά χώρες που βλέπουν τη “μεγάλη εικόνα”, τις επενδύσεις, την εκπαίδευση, τις προοπτικές που ανοίγονται.

Ταυτόχρονα, όλα αυτά τα χρόνια της κρίσης, αναγνωρίστηκε επιτέλους και η τεράστια κοινωνική διάσταση του τουρισμού. Η συμβολή του στην καταπολέμηση της ανεργίας, η τόνωση των τοπικών οικονομιών, η υποβοήθηση της κοινωνικής συνοχής, η δημιουργία περιοχών ανάπτυξης και ευημερίας. Σήμερα ο τουρισμός απασχολεί περισσότερους εργαζομένους από το δημόσιο, είναι ο τομέας που προσελκύει σημαντικές επενδύσεις, έχει τη δυναμική να συμπαρασύρει και άλλες οικονομικές δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα τον πρωτογενή τομέα. Όλα τα παραπάνω είναι ιδιαίτερα σημαντικά αλλά δεν αρκούν. Αν θέλουμε ανάπτυξη και πρόοδο διαρκείας χρειάζονται σημαντικές πρωτοβουλίες. Μένουν πολλά βήματα να γίνουν, προκειμένου η ελληνική κοινωνία να επωφεληθεί τα μέγιστα από το δυναμικά και κατά 90% εξωστρεφή τομέα του τουρισμού, τα έσοδα του οποίου αντίθετα με την κρατούσα άποψη, επανεξάγονται μόνο 13%.

Σε αυτή τη νέα πορεία, είναι βέβαιο πως ο τουρισμός οφείλει να έχει στο επίκεντρό του τον ανθρώπινο παράγοντα. Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, εκπαίδευση και κατάρτιση για εργαζόμενους και επιχειρηματίες, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, θα πρέπει να είναι από τις κεντρικές μας προτεραιότητες.

Παράλληλα, το έτος 2017 είναι για τον παγκόσμιο οργανισμό τουρισμού, έτος αειφόρου ανάπτυξης. Αυτό αναδεικνύει τη διαρκή ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού σε όλα τα επίπεδα. Βιώσιμες επιχειρήσεις, σεβασμό στο περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες, καλύτερη αναγνώριση της ανθρώπινης συμβολής μέσω της κατανόησης των κοινωνιών, των εθίμων και του τρόπου ζωής στην τουριστική εμπειρία. Αυτό συνεπάγεται την ένταξη της τουριστικής ανάπτυξης στην εθνική και

τοπική αναπτυξιακή στρατηγική, η οποία θα αυξήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τουρισμού.

Από την φύση του ο τουρισμός, απαιτεί τη μεγαλύτερη δυνατή εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα. Ο ΣΕΤΕ, σε όλη αυτή τη διαδικασία, έχει κεντρικό ρόλο και η συμμετοχή του στη διαμόρφωση και υπηρετήση της εθνικής στρατηγικής για τον τουρισμό είναι κρίσιμη. Με την αρμονική συνεργασία του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα, μπορεί και πρέπει να γεννηθεί ένα νέο εξωστρεφές αναπτυξιακό πρόγραμμα το οποίο θα ωθήσει στην αναβάθμιση της θέσης της Ελλάδας στη διεθνή τουριστική αγορά. Αυτό θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη προσέλκυση νέων επενδύσεων, στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας, ενώ θα έχει ως αποτέλεσμα την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Η διασύνδεση του τουρισμού με άλλους παραγωγικούς τομείς και κυρίως τον πρωτογενή τομέα, θα συμβάλλει στη διαφοροποίηση του προϊόντος μας σε σχέση με τους ανταγωνιστές, καθώς και στην περαιτέρω καλλιέργεια τουριστικής συνείδησης στις τοπικές κοινωνίες, απαραίτητη προϋπόθεση για παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου.

Σε αυτή την κρίσιμη περίοδο που ζούμε στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο, χρειάζεται όχι μόνο να πιστέψουμε στις δυνάμεις μας, αλλά και να δράσουμε. Να έχουμε ξεκάθαρους στόχους, σαφή στρατηγική και να προχωρήσουμε στην υλοποίησή της. Μόνο οι πράξεις και τα έργα παράγουν αποτέλεσμα. Τα λόγια πλέον λίγη αξία έχουν. Στο παρελθόν αποδείξαμε ότι μπορούμε να κάνουμε πολλά και θαυμαστά έργα. Τώρα, είναι το επόμενο βήμα. Να οδηγήσουμε τον τουρισμό στη νέα δεκαετία ακόμα πιο ισχυρό, ακόμα πιο σύγχρονο και επωφελή για την Ελλάδα και τους Έλληνες.

****Ο κ. Γιάννης Ρέτσος είναι Πρόεδρος Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων και Α' Αντιπρόεδρος ΣΕΤΕ.***